

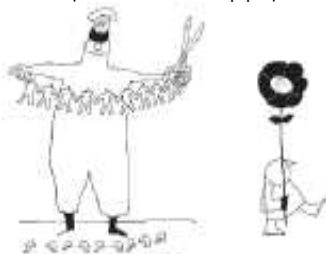
Αντίρρηση συνείδησης και ελληνική πραγματικότητα

Στην Ελλάδα οι αντιρρησίες συνείδησης αντιμετωπίστηκαν με εκτελέσεις και βασανιστήρια τη δεκαετία του '40 (εμφύλιος), με πολυετείς φυλακίσεις (που έφτασαν μέχρι και τα 20 χρόνια) τις δεκαετίες του '50, '60 και '70 και με συντομότερες φυλακίσεις, πολλαπλές διώξεις, διακρίσεις και περιορισμούς των πολιτικών και ατομικών τους δικαιωμάτων τις δεκαετίες του '80 και '90.

Ο αγώνας των Ελλήνων αντιρρησιών συνείδησης, η συνεχής πίεση των διεθνών οργανισμών που καταδίκασαν επανειλημμένα «την πρακτική της Ελλάδος να συμπεριφέρεται στους αντιρρησίες συνείδησης σαν να είναι εγκληματίες» και η μακροχρόνια δράση των οργανώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, επέφεραν, έστω και καθυστερημένα, τη θέσπιση της «εναλλακτικής πολιτικής κοινωνικής υπηρεσίας» με το νόμο 2510/97 που τέθηκε σε ισχύ το 1998.

Η Διεθνής Αμνηστία επικρότησε τη θέσπιση της «εναλλακτικής πολιτικής κοινωνικής υπηρεσίας», αλλά κατήγγειλε ότι, αφενός, πολλές από τις διατάξεις του νόμου δεν ανταποκρίνονται στα διεθνή πρότυπα, αφετέρου, ότι η εφαρμογή ήταν μη ικανοποιητική και με σαφείς διακρίσεις εις βάρος των αντιρρησιών συνείδησης. Η Ελλάδα, ακόμα και με τις βελτιώσεις του νόμου 3883/2010 και την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας για μείωση της διάρκειας της εναλλακτικής υπηρεσίας στους 15 μήνες, εξακολουθεί να έχει έως και σήμερα τιμωρητική και όχι καθαρά πολιτική εναλλακτική υπηρεσία και να παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα των αντιρρησιών συνείδησης.

Τι κάνει η Διεθνής Αμνηστία

Η Διεθνής Αμνηστία θεωρεί αντιρρησία συνείδησης κάθε στρατευόμενο άτομο το οποίο για λόγους συνείδησης ή βαθιάς πεποίθησης αρνείται να πάρει μέρος άμεσα ή έμμεσα σε πολέμους ή ένοπλες συγκρούσεις και να στρατευθεί.

Οι λόγοι συνείδησης ή βαθιάς πεποίθησης μπορεί να πηγάζουν από θρησκευτικά, ηθικά, ανθρωπιστικά, φιλοσοφικά, πολιτικά ή παρόμοια κίνητρα. Το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης ισχύει και για τα άτομα που έχουν ήδη στρατευθεί, καθώς και για τους στρατιώτες που υπηρετούν σε επαγγελματικούς στρατούς και διαμορφώνουν αντίρρηση συνείδησης μετά τη στράτευσή τους.

Η Διεθνής Αμνηστία υιοθετεί ως κρατούμενο συνείδησης κάθε αντιρρησία συνείδησης που κρατείται ή φυλακίζεται επειδή του στερήθηκε το δικαίωμα να αρνηθεί τη στράτευση για λόγους συνείδησης και να εκτελέσει μια γνήσια εναλλακτική υπηρεσία μη τιμωρητικής διάρκειας και καθαρά κοινωνικού χαρακτήρα.

Σε όλο τον κόσμο, σε περισσότερες από 150 χώρες, περισσότερα από 3 εκατομμύρια μέλη της Διεθνούς Αμνηστίας εργάζονται για την άμεση και χωρίς όρους απελευθέρωση όλων των φυλακισμένων αντιρρησιών συνείδησης, καθώς και για τη θέσπιση και εφαρμογή σχετικής νομοθεσίας που κατοχυρώνει εναλλακτική υπηρεσία κοινωνικού χαρακτήρα και μη τιμωρητικής διάρκειας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις συστάσεις διεθνών οργανισμών.

Σίνα 30, 106 72, Αθήνα

Τηλ: 210 36 00 628

Fax: 210 36 38 016

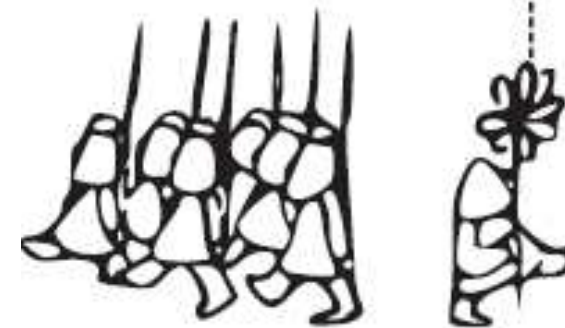
www.amnesty.org.gr

e-mail: athens@amnesty.org.gr

AMNESTY
INTERNATIONAL

ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Αντίρρηση συνείδησης στην Ελλάδα

1998-2012:
**Ώρα για δίκαιη, μη τιμωρητική
εναλλακτική υπηρεσία!**

“Για δημοκρατικά κράτη που σέβονται τα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, ο σεβασμός για το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης δεν μπορεί να θεωρείται έλασσον ζήτημα ξεκομμένο από τη δεσπόζουσα τάση προστασίας και προώθησης, σε διεθνές επίπεδο, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.”

Συμβούλιο της Ευρώπης

Η αντίρρηση συνείδησης είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και βασική συνιστώσα του δικαιώματος στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας όπως αυτή διασφαλίζεται στο Σύνταγμα της Ελλάδας (Άρθρα 13 και 14), στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (Άρθρο 9), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Άρθρο 18), στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Άρθρο 18) και σε άλλα διεθνή κείμενα προστασίας δικαιωμάτων. Επίσης το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης αναγνωρίζεται ρητά στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρο 10.2).

Ο ΟΗΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο ΟΑΣΕ και άλλοι οργανισμοί έχουν καλέσει τις κυβερνήσεις να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα στους στρατεύσιμους να εκτελούν χωρίς διακρίσεις και με αντίστοιχα δικαιώματα εναλλακτική υπηρεσία κοινωνικού χαρακτήρα και μη τιμωρητικής διάρκειας. Επισημαίνουν μάλιστα ότι η αντίρρηση συνείδησης πρέπει να γίνεται δεκτή οποτεδήποτε και αν εκδηλώνεται, ακόμα και κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας. Δίνουν επίσης ιδιαίτερη έμφαση στη σπουδαιότητα και στη διαθεσιμότητα της ενημέρωσης για την αντίρρηση συνείδησης για κάθε άτομο που σχετίζεται με την στρατιωτική θητεία.

Η Διεθνής Αμνηστία είναι υπέρ της αντίρρησης συνείδησης;

Η Διεθνής Αμνηστία δεν παίρνει θέση υπέρ ή κατά της αντίρρησης συνείδησης, ούτε προτρέπει υπέρ της εναλλακτικής υπηρεσίας και κατά της στρατιωτικής θητείας. Αγωνίζεται για την κατοχύρωση και το σεβασμό του δικαιώματος στην αντίρρηση συνείδησης, όπως αγωνίζεται για όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Διεθνής Αμνηστία είναι κατά της στράτευσης;

Η Διεθνής Αμνηστία δεν παίρνει θέση υπέρ ή κατά της υποχρεωτικής στράτευσης ή της στράτευσης γενικά. Η Διεθνής Αμνηστία δεν είναι αντιμιλιταριστική ούτε ειρηνιστική οργάνωση, είναι οργάνωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν αμφισβητεί το δικαίωμα των κυβερνήσεων να έχουν στρατό ή και υποχρεωτική στρατιωτική θητεία, όμως τότε οφείλουν να σέβονται και το ανθρώπινο δικαίωμα των ανηρρησιών συνείδησης για μια δίκαιη, μη τιμωρητική εναλλακτική κοινωνική υπηρεσία εκτός στρατού, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Τι ισχύει στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Από τα 27 κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μόνο τα εξής 6 έχουν ακόμα υποχρεωτική στράτευση: Αυστρία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Κύπρος και Φινλανδία (δεδομένης της αναστολής της υποχρεωτικής στράτευσης στη Γερμανία από 01/07/2011). Η Ελλάδα είναι ανέκαθεν η πιο γνωστή χώρα στην Ε.Ε. για τις σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των ανηρρησιών συνείδησης. Από τις γειτονικές χώρες, η Αλβανία, η Π.Γ.Δ.Μ. και η Βουλγαρία έχουν προ πολλού καταργήσει την υποχρεωτική στράτευση. Στην Τουρκία ασκούνται μεγάλες πιέσεις από τους ανηρρησίες συνείδησης, και τους υποστηρικτές τους για τη νομική αναγνώριση της αντίρρησης συνείδησης και την κατάργηση της υποχρεωτικής στράτευσης.

Η εναλλακτική υπηρεσία να μην έχει χαρακτήρα διάκρισης και τιμωρίας, όπως έχει τώρα, αφού π.χ. η πλήρης στρατιωτική θητεία διαρκεί 9 μήνες για την συντριπτική πλειοψηφία των στρατευσίμων που υπηρετούν στον στρατό ξηράς και 12 μήνες για όσους υπηρετούν σε ναυτικό και αεροπορία, ενώ η διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας ορίζεται στο νόμο διπλάσια της στρατιωτικής και μειώθηκε με υπουργική απόφαση στους 15 μήνες.

Η διαχείριση της εναλλακτικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων της εξέτασης των αιτήσεων και κάθε πιθανής επακόλουθης δικαστικής εξέλιξης, να υπάγεται εξ' ολοκλήρου σε μη στρατιωτικές αρχές και όχι στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, όπου υπάγεται τώρα. Επί του παρόντος, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας αποφασίζει για τις αιτήσεις (μετά από γνωμοδότηση ειδικής πενταμελούς επιτροπής με δύο στρατιωτικά μέλη) και οι ανηρρησίες συνείδησης που απορρίπτονται ή εκπίπτουν αφού αναγνωριστούν δικάζονται από στρατοδικεία παρόλο που είναι πολίτες.

Η ιδιότητα του ανηρρησία συνείδησης να μην ανακαλείται ποτέ. Τώρα προβλέπεται έκπτωση π.χ. για πειθαρχικό παράπτωμα. Οι ανηρρησίες συνείδησης υποχρεώνονται τότε να υπηρετήσουν ένοπλη στρατιωτική θητεία.

Το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης να ισχύει πάντοτε, σε καιρό ειρήνης και σε καιρό πολέμου. Τώρα, οι διατάξεις για την εναλλακτική υπηρεσία μπορεί να ανασταλούν σε καιρό πολέμου με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Οι ανηρρησίες συνείδησης υποχρεώνονται τότε να υπηρετήσουν ένοπλη στρατιωτική θητεία.

Το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης να αναγνωρίζεται και για τους επαγγελματίες στρατιωτικούς. Τώρα μόνο οι στρατεύσιμοι (όχι οι επαγγελματίες) μπορούν να αξιώσουν την ιδιότητα του ανηρρησία συνείδησης.

